

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2016 roku

Sąd Rejonowy w Olkuszu III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Barbara Halamus-Dyłał

Protokolant sekretarka Agnieszka Poseł

po rozpoznaniu w dniu 27 października 2016 roku w Olkuszu

na rozprawie

sprawy z powództwa E. G.

przeciwko K. G.

o alimenty

I. oddala powództwo w całości;

II. przyznaje ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Olkuszu na rzecz Kancelarii Adwokackiej adwokata A. P. wynagrodzenie w kwocie 73,80 złotych (siedemdziesiąt trzy złote i osiemdziesiąt groszy) w tym podatek VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej powódce z urzędu;

III. odstępuje od obciążania pozwanego K. G. kosztami sądowymi w sprawie.

UZASADNIENIE

Powódka E. G. wniosła o zasądzenie od pozwanego K. G. na jej rzecz alimentów w kwocie po 350 złotych miesięcznie płatnych do jej rąk do dnia 10-go każdego następującego po sobie miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu według norm przepisanych wraz z kosztami zastępstwa procesowego, ewentualnie zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego ze Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód bez orzekania o winie wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 5.11.2015r. sygn.akt XI C 600/15. W wyroku tym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz małoletnich dzieci stron D. G. (1) i D. G. (2) alimenty w kwocie odpowiednio po 700 zł i 500 złotych miesięcznie, łącznie 1.200 złotych miesięcznie.

Powódka podała, że nie pracuje i nie może znaleźć pracy odpowiadającej jej kwalifikacjom zawodowym i umiejętnościom. Nadto nawet gdyby podjęła zatrudnienie, to zważywszy na powszechny wymóg dyspozycyjności, nie byłaby w stanie sprostać temu wymogowi z uwagi na to, że nie miałaby z kim zostawić małoletnich dzieci. Jedynym dochodem powódki są obecnie alimenty na dzieci oraz dodatek mieszkaniowy z MOPS do mieszkania w wysokości 200 złotych miesięcznie. Powódka ponosi wydatki związane z utrzymaniem zajmowanego mieszkania w kwocie około 800 złotych miesięcznie. Po zapłaceniu czynszu, odstepnego i mediów pozostaje jej kwota 600 złotych na utrzymanie całej rodziny. Mieszkanie zajmowane przez powódkę i dzieci wymaga remontu instalacji elektrycznej, powódka wymaga też podjęcia leczenia z powodu depresji na którą cierpi jednak nie ma z czego pokryć tych wydatków.

Pozwany K. G. w odpowiedzi na pozew złożonej w dniu 30 maja 2016r. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwany podał, że prowadzi obecnie samodzielne gospodarstwo domowe, a jedynym jego dochodem jest wynagrodzenie za pracę w zakładzie (...) S.A, które wynosi około 2.180 złotych miesięcznie. Po zapłaceniu alimentów na rzecz małoletnich synów w kwocie 1.200 złotych pozostaje mu miesięcznie kwota 970 złotych. Pozwany podał, że na same koszty dojazdu do pracy pożyczonym od rodziny samochodem wydaje około 350-400 złotych miesięcznie gdyż codziennie pokonuje odległość 40 km z miejsca zamieszkania do zakładu pracy i z powrotem. Pozwany żyje skromnie, korzysta ze wsparcia rodziny, a niewielkie zaoszczędzone kwoty przeznacza na zakup dzieciom słodyczy, zabawek, odzieży, obuwi. Pozwany podniósł, iż powódka nie wykazała, że jest niezdolna do pracy i że znajduje się w niedostatku. Nadto dodał, że powódka korzysta od kwietnia 2016r. ze świadczenia wychowawczego w ramach programu 500+ otrzymując z tego tytułu kwotę 1.000 złotych miesięcznie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 5 listopada 2015r. wydanym w sprawie o sygn. XI C 600/15 Sąd Okręgowy w Krakowie rozwiązał przez rozwód małżeństwo stron – bez orzekania o winie. W pkt II wyroku wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi stron D. G. (3) ur. (...) i D. G. (4) ur. (...) powierzono obojgu rodzicom ustalając, iż miejscem zamieszkania małoletnich dzieci będzie miejsce zamieszkania ich matki E. G.. W pkt III wyroku ustalono, że pozwany K. G. będzie miał prawo do kontaktów z małoletnimi dziećmi w każdą środę od godz. 16.00-18.00, w nieparzyste soboty od godz. 10.00-18.00, w parzyste niedziele od godz. 13.30-19.00, w drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia i w drugi dzień Ś. Wielkanocnych. Sąd nałożył także w pkt IV wyroku na pozwanego obowiązek alimentacyjny zobowiązując go do lożenia alimentów na rzecz małoletniego D. G. (1) w kwocie 700 złotych miesięcznie, a na rzecz małoletniego D. G. (2) w kwocie po 500 złotych miesięcznie, łącznie kwotę 1.200 złotych miesięcznie, płatne do rąk matki małoletnich – E. G. do dnia 15-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia.

W dacie orzeczenia o rozwiązaniu małżeństwa stron przez rozwód strony nie mieszkały już razem. Powódka z dziećmi mieszkała w wynajmowanym mieszkaniu, a pozwany mieszkał w domu rodzinnym. Powódka E. G. nie pracowała, była zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy, utrzymywała się z alimentów na dzieci, z pomocy opieki społecznej i pomocy rodziny. Pozwany pracował z wynagrodzeniem 2300-2400 złotych miesięcznie, płacił dobrowolnie alimenty na dzieci, regularnie się z nimi kontaktował, pozostawał już wówczas w leczeniu w związku z chorobą kręgosłupa.

Dowód: akta sprawy Sądu Okręgowego w Krakowie o sygn. XI C 600/15.

Powódka E. G. zamieszkuje wraz z małoletnimi dziećmi: D., który ma 10 lat i D., który ma 3,5 roku w wynajętym mieszkaniu w W.. Powódka z zawodu jest rolnikiem, obecnie nie pracuje, od miesiąca października 2016r. jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna w Powiatowym Urzędzie Pracy w O., oczekuje na wydanie decyzji w przedmiocie przyznania jej prawa do zasiłku dla osób bezrobotnych. Powódka ponosi koszty utrzymania mieszkania w wysokości 950 złotych miesięcznie, kwota ta obejmuje opłatę za czynsz i media oraz odstępnę, opłaty te płaci regularnie. Powódka użytkuje samochód marki O. (...), którego jest współwłaścicielem wraz z pozwanym, utrzymuje ten samochód płacąc połowę kwoty ubezpieczenia OC tj. około 300 złotych rocznie, drugą połowę tego ubezpieczenia opłaca pozwany.

dowód: przesłuchanie powódki E. G. k. 139-140, przesłuchanie pozwanego K. G. k. 140-141, zaświadczenie (...) Spółdzielni Mieszkaniowej o zmianie wysokości opłat czynszowych z dnia 2.09.2016r. k. 85

Powódka E. G. jest objęta pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w W. w formie zakupu posiłków w szkole dla syna D. oraz okresowych zasiłków celowych, w kwotach od 100-400 złotych na zakup żywności, odzieży, wyprawki dla dzieci i opłat za mieszkanie. Rodzina korzysta z dodatku mieszkaniowego w wysokości 220 złotych. Powódka otrzymuje także zasiłek rodzinny w kwocie 207 złotych miesięcznie i świadczenie wychowawcze w ramach programu 500+ w wysokości 1000 złotych miesięcznie.

Dowód : zaświadczenie z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w W. z dnia 01.09.2016r. , z dnia 30.08.2016r. i z dnia 21.09.2016r. k. 96-97 , k. 110.

Aktualnie powódka przeprowadza remont w mieszkaniu , prace w postaci wymiany podłóg i wykonania sufitów podwieszanych wykonuje jej szwagier. Na materiały do wykonania remontu powódka wydatkowała dotychczas kwotę 850 złotych. Powódka rozważa w przyszłości nabycie na własność mieszkania w którym obecnie zamieszkuje.

dowód: zeznania powódki E. G. k. 139-140.

W dniu 3 czerwca 2016r. powódka E. G. zawarła z (...) S.A w W. umowę o świadczenie usług przez doradcę klienta na podstawie której podjęła pracę jako doradca klienta firmy (...). Do obowiązków powódki należało m.in. zawieranie umów pożyczek w imieniu i na rzecz spółki, wydawanie kwoty pożyczki i przyjmowanie spłat pożyczek oraz dokumentowanie zwrotu środków pieniężnych stanowiących spłatę udzielanych klientom pożyczek oraz inne obowiązki wynikające z zawartej umowy. W umowie nie zostały określone godziny pracy powódki.

dowód : umowa o świadczenie usług przez doradcę klienta k. 98-100.

Powódka E. G. pracując w firmie (...) uzyskiwała dochód w wysokości około 1400 złotych netto miesięcznie. Powódka pracowała na terenie miasta W. oraz w promieniu około 30 km od W. przez 6-7 godzin dziennie , do pracy wykorzystywała samochód pozostający w jej posiadaniu marki O. (...). Z dniem 30 września 2016r. powódka sama zrezygnowała z dalszej pracy w firmie (...).

Następnie powódka E. G. podjęła pracę w zakładzie (...) w W. na stanowisku szwaczki na podstawie umowy na okres próbny. Pracowała w tym zakładzie 3 godziny dziennie z wynagrodzeniem 18 złotych za dzień. Po upływie okresu próbnego pracodawca nie zawarł z powódką kolejnej umowy o pracę.

W dniu poprzedzającym rozprawę powódka otrzymała ofertę pracy w sklepie spożywczym w W. jako sprzedawca na pełnym etacie z wynagrodzeniem około 1.200 złotych miesięcznie. Powódka oświadczyła pracodawcy , że jest zainteresowana pracą w sklepie ale na pół etatu. Właściciel sklepu oświadczył , że jeśli znajdzie pracownika , który podejmie się pracy na pełny etat , wówczas zatrudni go w pierwszej kolejności.

Dowód : przesłuchanie powódki E. G. k. 139-140.

Starszy syn powódki D. uczęszcza do szkoły podstawowej , a młodszy syn D. uczęszcza od miesiąca września 2016r. do przedszkola w W.. Przedszkole jest czynne od godz. 8.00-13.00 , jest w nim możliwość wykupienia dodatkowych dwóch godzin i wówczas dziecko może przebywać w przedszkolu do godz. 15.00. Gdy powódka pracowała w firmie (...) zdarzało się , że młodszego syna stron z przedszkola odbierała siostra powódki , która z pomocą matki powódki sprawowała nad nim opiekę do czasu powrotu z pracy powódki. Obecnie siostra powódki sama podjęła pracę , matka powódki jest z kolei schorowana. Powódka nie zwróciła się do pozwanego z prośbą aby to on odbierał młodszego syna z przedszkola jeśli nie może tego uczynić powódka z uwagi na wykonywaną pracę , nie poszukiwała także ew. pomocy z zewnątrz tj. opiekunki , która odbierałaby dziecko z przedszkola i przez 2-3 godziny świadczyłaby nad nim opiekę.

Powódka jest zdrowa i sprawna fizycznie , nie ma żadnych zobowiązań finansowych.

Dowód : przesłuchanie powódki E. G. k. 139-140.

Pozwany K. G. ma 37 lat , pracuje od 9 lat w systemie zmianowym w Fabryce (...) w W. na stanowisku pracownik fizyczny ze średnim wynagrodzeniem ok. 2.400 złotych netto miesięcznie , nie ma innych dochodów. Pozwany zamieszkuje w domu rodzinnym , który aktualnie jest własnością siostry pozwanego. W domu razem z pozwanym zamieszkuje jego rodzice. Pozwany dokłada się do kosztów utrzymania domu kwotą 100 złotych miesięcznie. Pozwany dojeżdża do pracy samochodem osobowym , który pożyczają mu rodzice i pokonuje dziennie 40 km (20 km w

jedną stronę) wydając na paliwo około 350-450 złotych miesięcznie. Pozwany nie posiada żadnego majątku , nieruchomości , oszczędności.

Dowód : przesłuchanie pozwanego K. G. k. 141-142 , formularze ZUS/RMUA – listy płac pozwanego k. 22-27 , zaświadczenie o wysokości wynagrodzenia za pracę pozwanego z dnia 26.08.2016r. k. 63.

Pozwany pozostaje w stałym leczeniu w związku ze schorzeniem odcinka kręgosłupa lędźwiowego oraz schorzeniem kolana , okresowo odbywa rehabilitację kręgosłupa w ramach skierowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia , a także zażywa leki. W miesiącu grudniu 2015r. pozwany przeszedł refundowaną przez NFZ operację przepukliny .

Dowód : dokumentacja medyczna dot. leczenia pozwanego i rehabilitacji k. 32-49 , k.68-69 , 115-116. , przesłuchanie pozwanego K. G. k. 141-142 , rachunki i faktury dot. leczenia pozwanego k. 70 , k. 117-125.

Pozwany pozostaje w stałym kontakcie z dziećmi , oprócz alimentów kupuje im zabawki , odzież i obuwie sportowe , ostatnio kupił dzieciom hulajnogę i piłkę.

okoliczność bezsporna.

Sąd zważył, co następuje:

Materialnoprawną podstawą rozstrzygnięcia z przedmiotowej sprawie jest art. 60 § 1 krio, regulujący kwestie zwykłego obowiązku alimentacyjnego między małżonkami. Przepis ten stanowi, że małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczenia środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego i możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego.

Małżonek dochodzący po ustaniu małżeństwa w wyniku rozwodu alimentów od drugiego małżonka musi jednak spełnić dodatkowe przesłanki ustawowe.

Pierwszą z nich jest brak winy za rozkład pożycia małżeńskiego, warunkujący orzeczenie rozwodu. W przedmiotowej sprawie ustalono, że Sąd Okręgowy rozwiązał małżeństwo stron bez orzekania o winie.

Wobec tego, konieczną i niezbędną przesłanką warunkującą istnienie obowiązku alimentacyjnego jest niedostatek małżonka występującego z żądaniem zasądzenia środków utrzymania.

Stan niedostatku w rozumieniu art. 60 § 1 krio zachodzi i można o nim mówić wówczas, kiedy małżonek własnymi siłami nie może zaspokoić w całości lub w części swoich usprawiedliwionych potrzeb, a nadto nie może zapewnić sobie dodatkowych źródeł dochodu z racji braku koniecznych kwalifikacji, których z kolei nie może nabyć z uwagi na konieczność sprawowania opieki czy też stan zdrowia. Innymi słowy jest to sytuacja, kiedy osoba dochodząca roszczenia nie ma możliwości majątkowych i zarobkowych pozwalających sprostać swoim uzasadnionym potrzebom , a dodatkowo nie jest w zdolna własnymi siłami i przy pomocy własnych środków zapewnić sobie właściwych warunków bytowych.

Warto przywołać w tym miejscu stanowisko prezentowane w literaturze przedmiotu, iż "niedostatki w rozumieniu kodeksu rodzinnego i opiekuńczego odpowiada termin bieda absolutna, tj. brak możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb człowieka: żywnościowych, mieszkaniowych i zdrowotnych"(T. Smoczyński "System prawa prywatnego.Prawo rodzinne i opiekuńcze. ", Wyd. CH Beck, W-wa 2003, s. 701).

Trzeba wyraźnie podkreślić, że niedostatek ma charakter względny, stąd też małżonek domagający się alimentów winien w pełni wykorzystać wszystkie możliwości w celu uzyskania dochodów niezbędnych do zaspokojenia usprawiedliwionych własnych potrzeb (wyrok SA w Poznaniu z 10 lutego 2004 r., I ACa 1422/03, W.. 2005, Nr 2, poz. 46).

Sąd rozstrzygający w przedmiocie obowiązku alimentacyjnego określonego w art. 60 § 1 krio, jest zobligowany uwzględnić nie jedynie rzeczywiste zarobki i dochody osiągnięte przez uprawnionego, ale także powinien zważyć na potencjał zarobkowy tej osoby, możliwy do urzeczywistnienia przy dołożeniu przez nią należytej staranności. Orzeczenie bowiem winno być uwarunkowane również skalą dochodów, jakie uprawniony mógłby uzyskać adekwatnie do posiadanych sił, możliwości i kwalifikacji.

Zdaniem Sądu powództwo E. G. nie zasługuje na uwzględnienie i dlatego Sąd oddalił jako bezzasadne.

Przede wszystkim Sąd ocenił, że powódka nie znajduje się w niedostatku. Niedostatek o którym mowa w art. 60 § 1 k.r.o to taka sytuacja w której osoba uprawniona własnymi siłami nie może zaspokoić w całości lub w części swoich usprawiedliwionych potrzeb, a nadto nie może zapewnić sobie dodatkowych źródeł dochodu z racji braku koniecznych kwalifikacji, których z kolei nie może nabyć z uwagi na konieczność sprawowania opieki czy też stan zdrowia.

Powódka E. G. pracowała w firmie (...) z wynagrodzeniem 1.400 złotych miesięcznie i sama zrezygnowała z tej pracy pozbawiając się tych dochodów. Argumentacja powódki, iż musiała z pracy zrezygnować, gdyż nie miał kto sprawować opieki nad młodszym synem stron gdy kończył pobyt w przedszkolu nie zasługuje na uwzględnienie. Z umowy zawartej z firmą (...) nie wynika, aby powódka miała w niej określone stałe godziny pracy. Z zasad doświadczenia życiowego wynika, że tego typu prace wykonują osoby w różnych godzinach i nie ma w sposób sztywny określonych godzin świadczenia pracy. Ponadto nawet jeśli zdarzyło się, że powódka pracowała do godz. 17.00 -18.00, to mogła wykupić dodatkowe 2 godziny pobytu syna w przedszkolu, wówczas przebywałby w nim do godz. 15.00, a na pozostałe 2-3 godziny zapewnić opiekę członka rodziny, a w braku takiego – odpłatną opiekę osoby trzeciej - opiekunki do dziecka. Powódka mogła także zwrócić się do pozwanego o pomoc w zapewnieniu opieki dziecku przez ten czas, czego nie uczyniła. Powódka nie poszukiwała opiekunki do dziecka, a z zasad doświadczenia życiowego wiadomym jest, że jest wiele osób, które poszukują pracy na kilka godzin w ciągu dnia do opieki nad dzieckiem.

Zdaniem Sądu rezygnacja powódki z pracy w firmie (...) była jej niezależną decyzją, która skutkowałą świadomym pozbawieniem się niemałych wcale dochodów.

Dodatkowo Sąd zważył, że również w dniu poprzedzającym rozprawę w niniejszej sprawie powódka mając przedstawioną ofertę pracy w sklepie jako sprzedawca na pełnym etacie odmówiła jej podjęcia oświadczając, że mogłaby podjąć pracę tylko na pół etatu. Oferta pracy na pół etatu nie została jej przedstawiona. Sąd uznał, że powódka świadomie i dobrowolnie nie skorzystała z oferty pracy i pozbawiła się możliwości uzyskania stałej pracy i dochodów.

Reasumując, powódka ma możliwość zaspokojenia swoich potrzeb własnymi siłami, ale nie czyni tego pozbawiając się świadomie dochodów lub nie przyjmując proponowanych jej ofert pracy.

Oddalenie powództwa w przedmiotowej sprawie znajduje więc oparcie w nieistnieniu uprawnienia do otrzymywania przez powódkę środków utrzymania od byłego męża z powodu braku spełnienia normatywnych przesłanek określonych w art. 60 § 1 krio.

Sąd orzekł o kosztach procesu na podstawie art. 98 kpc.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej powódce z urzędu przez adwokata A. P. Sąd rozstrzygnął na podstawie § 10 ust 1 pkt 9 w zw. z § 4 ust 1 i 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata (Dz.U. 2015.1801) zasądzając na jej rzecz kwotę 73,80 złotych w tym podatek VAT ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Olkuszu.